

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Pavla Matějčka
na téma „Odpovědnost za vady v obchodněprávních vztazích“

Rozsah práce: 64 stran
Datum odevzdání práce: 2. prosince 2014

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil vysoce aktuální téma. Rekodifikace výrazně změnila právní úpravu závazkového práva, včetně vadného plnění a jeho důsledků, i kontext, v němž se tato úprava pohybuje. Je vhodné a nezbytné tyto změny analyzovat a odborně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako náročné. K novému civilnímu právu se dosud pojí jen minimum odborných pramenů. Je tudíž zřejmé, že diplomant se musel v podstatné části materie zorientovat „na vlastní pěst“ a spolehnout se na autentické poznání nového práva. To přitom v oblasti, jíž se věnoval, nenabízí jednoduchá, jednoznačná ani přehledná řešení. Orientace v systému nového práva se tím ztěžuje. Nejsm si jist, zda se diplomantovi podařilo do něj proniknout v míře, kterou by zasluhovalo.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl komplexně popsat práva z vadného plnění a související instituty a na základě toho posoudit, zda je občanský zákoník moderním právním předpisem (viz na str. 4). Mám pochybnost, nakolik tohoto cíle dosáhl. Práce k němu nepochybně míří, dle mého však zůstává na půli cesty. Převažuje povrchní popis, o hluboké ani komplexní analýze nelze uvažovat. Diplomant pomíjí několik palčivých problémů, jež spadají do předmětu práce. Problematická ustanovení, na něž upozorňuje, nestaví do komparativního kontextu, třebaže některá mají jasný původ či zdroj inspirace. Neanalyzuje žádnou „moderní“ úpravu zahraniční či nadnárodní, aby mohl provést slíbené závěrečné posouzení, jež – dle mého – v práci nakonec zcela absentuje. Neuvádí, jaké jsou soudobé trendy v koncepci právní úpravy vad a jejich důsledků, v čem tedy spočívá tato „modernost“. Při výkladu sporných otázek, jež nová úprava vyvolává, pak logicky nenabízí řešení, jež by sledovala nějaký trend, poplatný těmto směrům. Jeho pozornost na druhé straně tříští pasáže, které se tomuto cíli vymykají a nepřispívají k jeho hlubšímu poznání, například o vývoji předlohy a přijímání nového zákoníku či problémech s výkladem § 262 ObchZ.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je vcelku přehledná. Snad jen úvod i závěr tvoří integrální součást práce, zasloužily by tudíž včlenit do průběžného číslování kapitol.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů nemám za vyhovující. Vzdor původu významné části ustanovení z analyzované úpravy v ABGB či podobných zdrojích diplomant necituje žádná díla prvorepubliková ani rakouská. Práci to významně chybí. Na jejich pozadí diplomant například mohl lépe uchopit a vypořádat se s koncepcí problematického § 1916 odst. 1 ObčZ. Ta je zcela odlišná, než odpovídá soudobým trendům, které se odrážejí ve zbylé části úpravy. Nízká je i reflexe pramenů z oblasti legis mercatoria. Diplomant je sice v kapitole 1 zmiňuje, dál s nimi však téměř nepracuje. V seznamu použité literatury k nim ostatně uvádí jedině dílo. Okruh těchto zdrojů navíc končí DCFR, přitom však měl zmínit i další, novější. Na několika místech diplomant odkazuje na ustanovení BGB, ani k nim však necituje jediný pramen, z něhož by se poučil o koncepci německé úpravy. Ta se přitom nedávno významně reformovala. Ví diplomant, jakou koncepcí sledovaly tyto změny? Poznámkový aparát diplomantovi nezřídka plní úlohu prostoru pro doplňkové poznámky věcného rázu, méně již pro odkazy na odborné prameny. U odkazovaných děl vzniklých ve spoluautorství postrádám uvedení autora konkrétních pasáží, jichž se diplomant dovolává. Vadou jsou též opakované plné citace odkazovaných děl. U některých odkazů na komentáře k novému kodexu chybí uvedení svazku, z něhož diplomant cituje (viz např. v poznámce č. 73).

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy není optimální. Část nedostatků souvisí s přehlédnutím zdrojů, jimiž se nová úprava inspirovala. Odkud například čerpá § 1916 odst. 1 ObčZ, jakou koncepcí sleduje tento vzor a jaká odpovídá dnešnímu pojetí, jež se odráží i na jiných místech kodexu? Zvláště kusá je diplomantova analýza právní úpravy vad díla. Závěr o tom, že nový zákoník převzal systematičnost obchodního zákoníku a příliš se od něj neodchýlil, vyjma jediné podstatné změny v § 2605 ObčZ (na str. 22), neodpovídá skutečnosti. Viz též jediný odstavec v kapitole 6.3 na str. 62. Jaké výkladové problémy se kupříkladu pojí s § 2618 (i ve vztahu k § 1921 odst. 3) ObčZ? Atd. Ve výčtu by bylo možné pokračovat.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je co do své formy i grafiky na slušné úrovni. Za nevhodné pokládám plné citace textu ustanovení právních předpisů. To pro účely odborné práci není nezbytné.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková i stylistická úroveň práce také vcelku vyhovuje. Chyby a překlepy jsem v ní téměř nezaznamenal. Poznámky pod čarou jen nemají vlastní větnou strukturu, tj. nezačínají velkým písmenem a nekončí tečkou.

4. Případná další vyjádření k práci

Výhrady mám též k některým dalším tezím, jež diplomant v práci prezentuje. Na str. 10 například tvrdí, že využití práva z odpovědnosti za vady nevylučuje využití nároku na náhradu škody. Na str. 11 lze číst, že občanský zákoník již nestanoví, že dlužník je v prodlení, nesplní-li svůj závazek řádně a včas. Na str. 12 diplomant bez dalšího uzavírá, že v novém právu věřitel nemá povinnost přijmout vadné plnění. Nezná však zákon z tohoto pravidla výjimky? Na str. 13 dovozuje, že občanský zákoník zásadně nerozlišuje mezi obchodními a neobchodními vztahy a že největší rozdíl oproti dosavadní úpravě, co se týče práv z vadného plnění, tkví v § 5 ObčZ. Na str. 15 potom konstatuje, že nová úprava v otázce dispozitivitivy navazuje spíše na obdobnou koncepci v předchozím občanském zákoníku. V dalším textu také nezmiňuje významné limity smluvní volnosti, které souvisejí s ochranou slabší strany ve vztazích mezi podnikateli. Atd. Ve výčtu by opět bylo možno pokračovat.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, jestliže se diplomant vyjádří k mým výtkám uvedeným výše a svá tvrzení doplní nebo uvede na pravou míru.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výhradám se domnívám, že práce je způsobilá obhajoby a obhajitelná. Konkrétní hodnocení ponechávám závislým na průběhu ústní obhajoby. Předběžně bych však práci klasifikoval nejvýše jako dobrou.

V Praze dne 16. ledna 2015

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.